

Мисли за сегашното бжлгарско учение. Одеса, 1847

Преди десетъ години, то е въ 1836-тж годинж, когато почна да ся възражда учебното любознание и по нашитѣ бжлгаре, за да не падне и нашата словесность въ той раздоръ, въ който падна сербската, и да ся улесни, колкото по-много може, изучението на нашиятъ бжлгарский языкъ, и да не губатъ дѣцата времето си по училищата съ непотребни правила на бжщинъатъ си языкъ, помислихъ да приглагош¹⁾ нашитѣ граматико-учители и писатели, да ся согласятъ на едни граматически редове²⁾, които и да станатъ основа на языкъатъ ни. Примѣрътъ на италианцитѣ, гржцитѣ и други словенски народи показа ни, чи суетно нѣщо щеше да е, ако ищехме да ся држжими съ онова мнѣние, чи требова да ся грижими да вособновимъ старийатъ бжлгарский языкъ, дѣто го имами въ Священото писание и въ другитѣ стари ржкописи. Гржцитѣ возимѣхж³⁾ тая мисль и поч(н)ахж да пишжтъ, каквото можахж на старийатъ кроежъ, на когото много книги издадохж и много граматики составихж. Но сичкитѣ почти тии граматически учители, които за друго нѣщо не ся грижахж, освѣнъ за буквалнийатъ умрелий языкъ, свѣршихж животъатъ си, безъ да видятъ народъатъ да направи двѣ стѣпки въ словесното си поприще. Тии гржци, кога ся виждахж съ европейци учени, нищо друго не можехж да покажжтъ на тѣхъ, освѣнъ чи знаятъ старийатъ языкъ. Но и него едва ли го знаяхж. Наукитѣ и знанието, що показватъ челоувѣкъатъ образованъ и приличенъ въ общжитието, бѣха работи чужди за тѣхъ. Въ продолжението на това време поч(н)аха нѣкои да ся увѣряватъ, каквото общата народна привычка никакъ не може да ся подаве отъ нѣколко учени, дѣто ищжтъ да вжрнжтъ заминалитѣ вѣкове. Тии пробудители народни поч(н)ахж да отстѣпжтъ отъ ржавенжтж⁴⁾ учебнж методж и да пишжтъ по народно, съ при-

1) Поканя. 2) Правила. 3) Възприеха. 4) Ржждивата.